

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Inzeratni oddelk: Ljubljana, Seburgova ul. — Tel. 3492 in 2492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455. Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190. Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100. Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42. Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo: Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefona št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti: prejemana Din 4.—, po raznašalcih dostavljena Din 5.— mesečno. Maribor: Gosposka ulica 11. Telefona št. 2440. Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66. Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

KONFERENCA MALE ANTANTE

Včeraj so se začela posvetovanja zunanjih ministrov — Politika

Male antante bo ostala neizpremenjena

Bratislava, 13. septembra r. Danes je bila tukaj otvorjena konferenca zunanjih ministrov držav Male antante, ki ji v mednarodnih političnih in diplomatskih krogih pripisujejo glede na sedanjí mednarodni položaj izreden pomen. Zunanji ministri držav Male antante so se včeraj podali najprvo v Topolčane, kjer jih je sprejel predsednik republike dr. Beneš. Avdiencia jugoslovenskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Stojadinovića pri prezidentu dr. Benešu je trajala nad pol ure. Razgovarjala sta se o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu tega zasedanja. Popoldne je prezident dr. Beneš priredil na čast zunanjim ministrom Male antante svečano kosilo, ki so ga udeležili poleg vseh treh zunanjih ministrov tudi pomočnik zunanjega ministra dr. Martinac, jugoslovenski poslanik v Pragi in drugi oddelčniki.

S posebnim vlakom so se nato ob 17. odpeljali zunanji ministri iz Topolčan v Bratislavo, kjer jim je bil prirejen izredno svečan sprejem.

Svečan sprejem v Bratislavi

Na trgu pred hotelom, v katerem so nastanjeni, je bil postavljen častni bataljon českoslovske vojske, več oddelkov Sokolov in Sokolic, več čet gasilcev in deputacije raznih patriotskih društev, večstošglava množica pa je zunanje ministre navdušeno pozdravljala. Vojaška godba je zaigrala jugoslovensko, rumunsko in českoslovske himno, ki so jo prekinjali viharji vzkliki: Zivela Jugoslavija! Zivela Rumunija! Zivela Českoslovska! Zivela Mala antanta! Bratislavski župan dr. Krno je pozdravil zunanje ministre Male antante z daljšim govorom, v hotelu samem pa so zunanje ministre pozdravili legionarji in stari českoslovske veterani iz osvobodilne vojne.

Bratislava, 13. septembra o. Danes dopoldne so se sestali ministri Male antante h konferenci, ki je trajala od 10. do 13. Opoldne je njim na čast priredil českoslovski zunanji minister intimno kosilo. Popoldne ob 16. se je konferenca nadaljevala in je trajala do 20., ob 21. pa je bil banket, ki ga je priredil predsednik českoslovske vlade. Posvetovanja zunanjih ministrov se bodo jutri dopoldne in popoldne nadaljevala ter bodo zaključena zvečer ob 20. ko bo objavljen zaključni komunike. V teku noči odpotujejo ministri iz Bratislave.

Vlada napoveduje odpis kmečkih dolgov

Izjava kmetijskega ministra o ureditvi kmečkih dolgov — Tri vrste dolžnikov — Dolgovi pri zadrugah bodo urejeni po predlogu zadrug samih

Beograd, 13. septembra. r. V Veliki Kikindi je govoril včeraj na nekem shodu JRZ kmetijski minister g. Stanković, ki se je v svojem govoru bavil predvsem s problemom kmečkih dolgov ter je med drugim izjavil: Uredba o ureditvi kmečkih dolgov se že sestavlja in bo objavljena še ta mesec. Posebne važnosti je dejstvo, da predstavlja ta uredba končno rešitev tega vprašanja ter se v mnogem razlikuje od dosedanjih uredb, ki so se bavile s tem vprašanjem. Uredba gre za tem, da se portfelj kmečkih menic iz raznih zasebnih bank prenese na eno izmed državnih bank kot likvidacijsko banko, kar bo po vsej priliki poverjeno Privilegirani agrarni banki. Del kmečkih dolgov bo prevzela država. Uredba predvideva tudi velike olajšave v pogledu višine dolgov in načina odplačila. Dolžniki bodo razdeljeni na tri skupine. V prvo skupino pridejo dolžniki, ki dolgujejo denarnim zavodom, v drugo pridejo dolžniki kmetijskih zadrug, v tretjo vrsto pa oni, ki dolgujejo zasebnikom, trgovcem, obrtnikom in drugim. Za vse te kategorije dolžnikov bo posebej urejen način odplačila, ki se bo ravnal po položaju upnika. Glede dolgov pri kmetijskih zadrugah, se bo postopalo tako, kakor bodo zadruge same predlagale, ker so v tem primeru dolžniki in upniki kmetje sami, pa je najbolje, da rešijo stvar tako, kakor se zdi njim samim najbolj prav. Glede odpisa dolgov se bo razlikovalo med oziroma dolžniki, ki imajo manjše dolgove in velikimi dolžniki. Za male dolžnike bo veljal linearni odpis, pri velikih dolžnikih pa se bo postopalo individualno. Vprašanje rešitve kmečkih dolgov ni samo v tem, da se kmet razdolži, marveč tudi v tem, da si kmet zopet pridobi kredit, ki ga je izgubil.

San Sebastian padel

V noči od sobote na nedeljo so vladne čete izpraznile mesto, ki so ga nato zasedli uporniki

San Sebastian, 13. septembra. V pretekli noči kmalu po polnoči je uporniška vojska z regularnimi četami na čelu pričela prodirati proti prvim hišam San Sebastiana. V mestu se je čulo ostro streljanje. Okrog 2. po polnoči, ko so pričeli uporniki prodirati v center mesta, so udarili plameni iz raznih večjih stavb. Med drugim je nastal požar v znanem sansebastianskem kursalonu. Prav tako je pričelo goreti tudi vseh drugih monumentalnih zgradbah. Anarhistom je uspelo uresničiti svoje grožnje čes da bodo mesto zažgali. Malo število baskijskih nacionalistov, ki so ostali do zadnjega na svojih mestih, se je obupno borilo, da obvaruje vsaj nekatere večje zgradbe pred požarom. Pomekno je prišlo celo do spopadov med njimi in anarhisti. Medtem so uporniški miličniki z rednim vojaštvom in morskimi oddelki postopoma zasedli mesto.

uporniške čete vzhodno od Talavere napredovale za 16 km. Na južni fronti so vladne čete napredovale za 2 km proti Cordobi. Aktivnost letalstva je na obeh straneh zelo velika. Uporniška letala so bombardirala San Sebastian, Sant Andre, Valencia, Cartagena in Malago, vladna letala pa Oviedo in položaje uporniških čet severno od Malage in na fronti pri Talaveri. Vlada v Burgosu trdi, da so uporniki pri Talaveri sestrelili 7. na severni fronti pa 3 vladna letala.

že rešeno. V mednarodnih političnih krogih z zanimanjem pričakujejo, kaj se bo zgodilo, če bi nekatere vlade sklenile, da svojih diplomatskih zastopnikov ne pošljejo več v Madrid ali kako drugo mesto, ki je še pod oblastjo madridske vlade. Včerajšnje konferenco so se udeležili zastopniki Italije, Anglije, Argentine, Belgije, Japonske, Nizozemske, Venezuele in Francije.

Irski prostovoljci za Španijo

Dublin, 13. septembra. AA. V kratkem odpotuje v Španijo prvi oddelek irskih prostovoljcev, ki se nameravajo boriti na strani španskih upornikov proti marksizmom. Polkovnik O'Duffy, ki organizira prostovoljsko brigado, je izjavil, da iz vojaških razlogov ne more dati nikakih informacij o tem, kdaj in kako bodo prostovoljci odpotovali v Španijo.

Inozemski piloti v službi madridske vlade

London, 13. septembra. r. »Times« poroča iz Valencije, da je prispelo tjakaj nad 50 inozemskih pilotov, ki bodo kot prostovoljci stopili v službo madridske vlade. Med njimi so trije Angleži in 12 Francozov. Po informacijah lista imajo uporniki 20 najmodernejših lovskih letal, ki so portugalskega izvora. Kazen tega imajo še 8 nemških in 20 italijanskih bombnih letal. Poleg tega imajo še 22 najmodernejših letal, ki so italijanskega izvora. Vladne čete imajo na severni fronti 20 letal starejšega tipa, vendar pa se je vladnim četam posređilo, da so došle sestrelili že 26 uporniških letal.

Podrobnosti o padcu

Pariz, 13. septembra AA. Agencija Havas je prejela od svojega posebnega dopisnika podrobnosti o padcu San Sebastiana. Na konferenci, ki se je vršila snoči pod vodstvom pokrajinskega guvernerja Ortege, je bilo sklenjeno, da se mesto izprazni. Razen dveh anarhističnih komisarijev, so vsi prisotni bili za to. Oba anarhista pa sta zahtevala, naj se obramba mesta nadaljuje do kraja; ker sta bila preglasovana, sta izjavila, da se sklep ne pokorita. Zato sta bila po naredbi guvernerja aretirana. Dogodki so se med tem razvijali z bliskovito naglico. Konferenca se še ni zaključila, ko se je v mestu že pričelo streljanje. Nastalo je na več krajih mnogo manjših spopadov med anarhisti in baskijskimi nacionalisti, pa tudi pred uporniki so se vladni miličniki umikali z orožjem v rokah. Baskijski nacionalisti so si zelo prizadevali, da bi ekstremistom onemogočili zažiganje večjih pomembnih zgradb v mestu.

Konflikt med diplomati in madridsko vlado

Saint Jean de Luz, 13. septembra. AA. Na včerajšnjem sestanku diplomatskega zbora je poročal argentinski poslanik, da zahteva španska vlada, naj se diplomatski predstavniki vseh držav vrnejo v Madrid ali kakšno drugo mesto v Španiji. V bodoče ne namerava več priznavati onih diplomatskih zastopnikov, ki bi se nastanili izven Španije. Diplomatski zastopniki raznih držav so o tem takoj obvestili svoje vlade. V sredo se spet sestanejo. Tedaj ima biti to vprašanje

Diktatura na Poljskem?

Gotovi krogi se zavzemajo za uvedbo fašistično hitlerjevskega režima z generalom Rydz Smiglyjem na čelu

Varšava, 13. septembra. r. List »Slovo«, ki izhaja v Vilno, objavlja razgovor z bivšim poveljnikom poljskih čet, ki so zavzele Vilno, generalom Zeligovskim, ki pripada kot narodni poslanec sedanjemu Sejmu in ki načeljuje tako zvani skupini poljedelcev. General Zeligovski, ki je že v pokoju, je nastanjen v okolici Vilna, kjer ima svoje posestvo. V svoji izjavi najprvo zahteva večje sodelovanje poljskih kmetov v vladnih poslih. Zelo zanimiva so izvajanja tega generala, v kolikor se nanašajo na vlogo vrhovnega inspektorja poljske vojske Rydz Smiglyja. General Zeligovski načinja v svoji izjavi aktualno vprašanje, ali je umestno da se velika avtoriteta vrhovnega poveljnika vojske meša v politiko ter da se namerava

sto legalne, na ustavi sloneče oblasti, propagira diktatura. »Gotovi krogi«, pravi general Zeligovski med drugim, »hočejo proglasiti Rydz Smiglyja za diktatorja in bi želeli, da bi se ustvaril na Poljskem enak položaj, kakor v Nemčiji in Italiji. Toda ti ljudje pozabljajo, da tam na čelu velikih političnih pokretov ne stoji generali. Vrhovni poveljniki vojske ima v dobi vojne največjo odgovornost. Od njegove sposobnosti je v vojni odvisna usoda vsega naroda. Radi tega mora imeti dovolj časa, da samega sebe in vso vojsko pripravi za tako možnost. Breme državne uprave nikakor ne sme sloneti na njegovih ramenih. Na čelu vojske mora biti vojak, ne pa politik.

požar sam. Vsekakor pa bi bil ogenj brez takojšnje intervencije gasilcev napravil še mnogo večjo škodo. Skupno škodo so ocenili na milijon frankov.

Blum posreduje pri stavkajočih

Pariz, 13. septembra. AA. Ministrski predsednik Leon Blum je danes odpotoval v Silde, da bi osebno posredoval v sporu, ki je nastal med lastniki tekstilnih tovarn in delavstvom. Po vsem mestu in okolici je stavlajoče delavstvo znova zasedlo tovarne. Nikjer ni prišlo do kakih večjih incidentov. Lastniki in ravnatelji tvornice, so celo sami odredili, naj se vzhodi v tovarno odpro. da bi se tako preprečili večji neredi.

Požar v pariški državni operi

Pariz, 13. septembra. AA. V pretekli noči je nastal nov požar v državni operi. Na pomoč je prihitelo nemudoma 19 gasilskih čet, ki so do treh zjutraj z velikim naporom ogenj pogasile. Materialna škoda je precejšnja. Voda, ki so jo porabljali priganjenju je napravila prav toliko škode, kakor

Komunistična zarota v Italiji

Pariz, 13. septembra. r. »Paris Midic« poroča iz Rima da so tam odkrili tajno komunistično organizacijo. Italijanska policija je že pred mesecem aretirala več delavcev v železarni v Terniju zaradi tega, ker so širili letake, v katerih so pozivali italijansko delavstvo naj podpre madridsko vlado. Organizirali so tudi zbiranje prispevkov za špansko ljudsko fronto. Vsi ti delavci pridejo pred izredno sodišče ter so obtoženi zaradi organiziranja prepovedane komunistične stranke. Ameriški novinar, ki je prvi objavil vesti o odkritju te zarote, je bil včeraj izgnan iz Italije.

darujmo še za pol stoletja! Pol stoletja že deluje CMD,

Sporazum o razširjenju pokojninskega zavarovanja

Anketa v Zagrebu je dovela do načelnega sporazuma Osnujejo naj se avtonomni pokrajinski zavodi

Zagreb 13. septembra. o. V prostorih Delavske zbornice se je vršila danes važna anketa na kateri so bile zastopane po svojih delegatih vse delavske in nameštenske organizacije, vse Delavske zbornice. Pokojninski zavod v Ljubljani in ministrstvo za socialno politiko. Na tej anketi so razpravljali o razširjenju pokojninskega zavarovanja. Anketa je dovela do popolnega sporazuma in so se zbrani delegati soglasno izrekli za razširjenje pokojninskega zavarovanja za nameštence na ta način, da se osnujejo avtonomni pokrajinski zavodi. Zato sedaj ni več ne formalnih, ne materialnih razlogov, da bi se izvedlo pooblastilo, ki ga je dobil minister za socialno politiko v finančnem zakonu za razširjenje pokojninskega zavarovanja na vsa država. Z največjo pozornostjo so zbrani delegati sledili izvajanjem direktorja Pokojninskega zavoda v Ljubljani dr. Vrančića, ki je med drugim naglasil, da zavzema Pokojninski zavod stališče, da mora ostati strogo ločeno pokojninsko zavarovanje za delavce in za nameštence. Obojega hkrati ni mogoče izvesti. Za izvajanje pokojninskega zavarovanja za nameštence je potrebno 90 do 100 milijonov, a ravno toliko za pokojninsko zavarovanje delavstva. To pomeni, da bi bilo potrebno 2 odstotka od našega državnega proračuna. Govornik je nato dokazoval, kako hitro se prispevki za socialno in pokojninsko zavarovanje vračajo gospodarstvu v obliki hrane, pokojnine in naložbe kapitala Pokojninskega zavoda. Če ni mogoče izvesti prostovoljnega, se mora izvesti prisilno pokojninsko zavarovanje, ker je to v interesu same države. Nadalje je dr. Vrančić naglašal, da se

mora pokojninsko zavarovanje v onih delih države, kjer še ne obstaja, izvesti potome posebnih pokrajinskih zavodov, ker ni mogoče združiti pokojninskega zavarovanja z bolniškim zavarovanjem. Pokojninski zavod v Ljubljani ima sedaj okrog 300 milijonov Din kapitala, pa je še vedno deficiten in zato ne more prevzeti na svoje breme zavarovanja v drugih delih države, ker bo že takoj od začetka deficitno. Kar bo manjkalo, bo morala doprinesati država. Po njegovem mnenju bi se moglo razširjenju pokrajinskega zavarovanja izvajati že s 1. januarjem prihodnjega leta. Ljubljanski Pokojninski zavod je pripravljen organizirati pokojninsko zavarovanje v drugih pokrajinih in izvesti bi ga potrebo uradništvo. Ob koncu je bila sprejeta resolucija, ki ugotavlja:

1. Osnovo za razširjenje pokojninskega zavarovanja naj tvori pooblastilo ministra socialne politike v finančnem zakonu, zavarovanje pa naj se izvede na osnovi obstoječega pokojninskega zakona za Slovenijo in Dalmacijo.
2. Razširjenje zavarovanja naj se izvede takoj.
3. Zavarovanje naj bo integralno ter naj se razširi na vse kraje države, na vse gospodarske panoge in na vse kategorije nameštencev.
4. Nosilci tega zavarovanja naj bodo samostojni Pokojninski zavodi.
5. Novelizacija zakona o pokojninskem zavarovanju naj se izvede šele po razširjenju zavarovanja na vsa država.

Uredba o veleblagovnicah ne bo podaljšana

Beograd, 13. septembra. Uredba o prepovedi ustanavljanja trgovinskih obratov velikega obsega, ki prepoveduje ustanavljanje trgovinskih obratov velikega obsega (vleblagovnic, velikih magacinov) ali razširjenje že obstoječih obratov velikega obsega, bo prenehala veljati 27. oktobra, ker je bila uveljavljena 27. oktobra 1934. z veljavnostjo dveh let. Kakor doznava »Jugoslovenski kurir« na merodajnem mestu, ta uredba ne bo

več podaljšana. S tem bo postal brez predmeta spor zaradi družbe »Ta-Ta«, ki je v Beogradu ustanovila veleblagovnico in namerava enake veleblagovnice ustanoviti tudi v drugih velikih mestih. Zlasti bo postal brezpredmeten spor med družbo »Ta-Ta« in beograjsko občino glede vprašanja, ali ustanovitev veleblagovnice Ta-Ta nasprotuje gornji uredbi. V beograjskih trgovskih krogih vlada zaradi tega precejšnje vznemirjenje.

Povratek kraljevske rodbine v Beograd

Beograd, 13. septembra. AA. Davi ob devetih so prispeli z Bleda v Beograd Nj. Vel. kralj, Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. kr. Vis. kraljevića Tomislav in Andrej. Kraljevske rodbino so pričakovali na topčiderski postaji kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, zastopnik predsednika vlade in notranji minister dr. Korošec, vojni minister armijske general Ljubomir Marić, dvorne dame ter člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja.

Nenavadna nesreča

Oslu, 13. septembra AA. Velika lavina se je zvalila povsem nenadoma v jezero Len, tako da je jezero v hipu prestopilo bregove in se razlilo po okolici ter popolnoma uničilo dve vasi. Po prvih vestih je katastrofa zahtevala 100 človeških žrtev. Očividno pa so bile te vesti pretirane. Vendar je gotovo, da je utonilo sprico nenadne poplave vsaj 50 ljudi.

Močan potres v Beogradu

Beograd, 13. septembra. AA. Davi ob 4:36 so aparati seizmološkega zavoda na Tašmajdanu zabeležili pričetek precej močnega potresa v daljavi 90 km od Beograda. Makimalno premikanje tal v Beogradu je bilo

ob 4:32 in je znašalo 108 mikronov v volumni periodi po eno sekundo. Aparati so prenehali beležiti potres ob 4:6. V epicentru je potres dosegel 6 do 7 stopinjo jakosti po Forrel-Mercallijevi skali. V Beogradu je imel jakost 3 do 4 stopenj. V mestu so le zažvenketala stekla na oknih in so se zamajale luči v sobah.

Naročniki ponedeljskega „Jutra“ prejemale revijo „Življenje in svet“ zastoj.

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 13. septembra.

Jesen gre v deželo, velesojem pa h kraju. Toda vreme ostaja lepo zvesto, kakršnega smo si ga le mogli želeli po markisaterih letošnjih nevesočnostih. Neverjetno mnogo ljudi se je že zarana odpravilo na deželo, da preživijo solnčno nedeljo v prirodi, ki se odeva v najčudovitejše barve. Z dežele pa je hitelo mnogo ljudi v Ljubljano, da si vsaj poslednji dan ogledajo letošnje zanimivosti jesenskega velesoja. Gosta meglja ki se je do prvih dopoldanskih ur daleč okrog Ljubljane tiščala tal, je kakor običajno bila najboljša poročila, da se bo izmotal zlat jesenski dan. In tako je bilo. Vlaki so bili prenapolnjeni, vozili so z znatnimi zakasnitvami, toda vse se je dalo lepo prenesti, saj je kar veselje, da je navzlic tolikemu jadikovanju o krizi vsaj še ob nedeljah tako živahen promet.

Navzlic postremlju vrvežu po Ljubljani in zlasti na velesojem, se do večera niso pripetile posebno hude neizgode. Reševalci so imeli nekaj opravka, o čemer poročamo spodaj. Policija je aretirala nekoga tatu in nekoga zaradi prepovedanega povratka in dva kršilca prepisov o avtomobilizmu, legitimirani pa so bili trije motociklisti, ki so se veselo vozarili naokrog brez pravihnih patentov.

Triumf Jožeta Rijavca

Ljubljanska opera je imela v soboto zvečer velik praznik. Po svojih častnih uspehih v Rusiji je prišel domov gostovat blesteči naš tenorist Joža Rijavec. Ko vsi vemo, kakšen močan magnet imam v njem, je odveč naglašati, da je bila operna hiša ta večer razprodana do vrha. V vlogi Edgarja v blagoljubni Donizettijevi operi »Lucija Lamermoor« je Rijavec imel dovolj prilike, razviti svojo polno pevsko in igralno umetnost. Njegovo retje pa se je poslušalec dojmljivo močnejše ker je Joža prišel v svoji častni karieri pel v služki materiščini. Doživel je ogromen uspeh, na odprti sceni je želel zaplaveti, kakršna žanjejo le redki izbranci. Z njim vred pa so se sijajno uveljavili gospa Zupčeva, gr. Janko in Betetto, a vsa predstava je bila pod vodstvom ravnatelja Poliča užitka poln glasbeni dogodek.

Tudi za nocojšnjo predstavo Benešev revidirane opere »Pod to goro zeleno...«, ki si je mahoma osvojila Ljubljano, so bile vstopnice že v naprej razprodane. Predstava so se udeležili tudi beli rojaki, ki so nas popoldne seznanili s svojo plesno umetnostjo. V splošnem je opera lahko z letošnjim predsezono izredno zadovoljna. Se nikoli dostleji ni bilo pred pričetkom sezone tako razveseljevala zanimanja ljubljancev in zlasti tudi vnanjih gostov, vsekakor pa so tudi dela zelo spretno izbrana.

Zveza kmečkih fantov in deklet si ostane zvesta

V restavraciji pri Levu se je danes dopoldno ob 11. vršil občni zbor Zveze kmečkih fantov in deklet. Navzočih je bilo 140 delegatov, od katerih je bila večina iz ljubljanske okolice, iz celjskega, novomeškega, krškega, konjskega in ptujskega sreza. Zbor, ki je potekal v najlepšem redu, je vodil predsednik Ivan Kronovšek. Zlasti zanimiva debata se je razvila glede na nedavno integriranje »Slovenske zemlje«. Bilo je soglasno sklenjeno, da Zveza slovenskih fantov in deklet ostane zvesta svojim smericam in odločno odklanja vsako vmešavanje nepoklicanih v njene notranje zadeve. Za predsednika je bil ponovno soglasno izvoljen Ivan Kronovšek in z njim domala ves dosedanj odbor, s čemer je bilo podano najlepše spričevalo o popolni slovnosti v tej organizaciji. Predsednik Kronovšek je zbor zaključil ob 14.20.

Westfalci se vračajo

Delegacija westfalskih Slovencev, ki se jutri zarana po 14 dnevem bivanju v domačih krajih vrne z velikim avtobusom spet nazaj v črni revir, je danes dopoldno pod vodstvom predsednika Zveze narodnih delavskih in podpornih društev v Nemčiji g. Pavla Bolhe obiskala gospo dnevno damo Franjo Tavčarjevo na Visokem. V delegaciji je bila tudi gospa Killova, soproga uglednega novinarja iz Gelsenkirchena, ki je po lanskem posetu Jugoslavije objavil v uglednih nemških dnevnikih vrsto zanimivih informativnih člankov o lepota in zanimivostih Jugoslavije. Gospa dnevna dama je delegacijo sprejela z vso priščeno ljubeznivostjo in zagotovila polno na-

Strahovi v gradu

To, kar so zgradili v štirih mesecih in dvaindvajsetih dneh v srcu ameriškega velenstva, lahko mirno imenujemo umetno zabavišče. Podjetniki so si prav dejali: mesto s poldrugim milijonom ljudi, ki se morajo v vsakdanjem življenju ubijati, potrebuje kraja, kjer se lahko vsakdo oddahne. Tak kraj mora prinesiti masten zaslužek in — rečeno, storjeno.

Vse je bilo prav poceni: vstopnina, atrakcija, jed in pijača. Ničesar ni manjkalo: »Zeleno jezero« je šumelo na zelenih plosčah, voznika na najdaljši gorski in dolinski železnici je trajala štirinajst ur. Dve sto metrov dolgo nabrežje je postavilo v sceno največje ameriško nabrežje. Saj so se gostje lahko vozili z motornimi čolni in jezidli resnične slone po vodi. Drsali so se, izgubljeni denar pri igrah in stavah, in ko so že vse te zabave preizkusili, pa še niso bili tako prismojeni, kakor so hoteli biti, so šli naposled v »grad strahov«.

Komaj so prišli vanj, že so hoteli od presenečenja do presenečenja, od strahu do strahu. Da časih je komu res kar srce zastalo. Peljal se je na primer z dvigalom v globino. Vse je kazalo, da so že na dnu, dvigalo se je začelo

klonjenost, zlasti še novo ustanovljeni zvezi ženskih društev v Westfaliji, nato pa je gostom razkazala svoj prijazen dom in jih tudi pogostila. Gostje so odnesli z Visokega kar najlepše vtise. Popoldne si je skupina westfalskih Slovencev ogledala tudi ljubljanski velesojem, kamor jih je prijazno povabil ravnatelj dr. Dular.

Nastop Sokola Ljubljana IV

Danes popoldne ob 15. je ljubljanski Sokol IV. priredil na svojem lepem letnem telovadišču prav lepo uspešni nastop. Med številnimi obiskovalci, ki so s svojo navzočnostjo dokazali simpatije do sokolskega dela, smo opazili starostjo Sokola II. br. Krapeža. V zastopstvu ljubljanske sokolske župe, dalje župnega načelnika br. Smoleta in še mnoge ugledne pripadnike sokolske misli.

Izbrani spored je otvoril simbolični pozdrav vseh oddelkov državni zastavi in sokolskemu praporu, nekar so nastopili z lepimi prostimi vajami starejši bratje, ki so bili za svoja izvajanja topla nagrajeni. Sledile so proste vaje moške in ženske dece, nato pa ženska g. in moškega naraščanja. Viharnega navdušenja so bile delujoče članice s svojimi odlično izvedenimi župnimi prostimi vajami. Lepo znanje so pokazali tudi člani in naraščalniki na orodju. Povzpeli so se do lepe višine. Predzadnji točko so izpolnili člani s težkimi prostimi vajami, zadnjo pa članice skupno z žen-

skim naraščanjem. Izvedle so ljubke rajalne vaje »Triglavske valčke«, ki jih je ustvarila poštvovalna načelnica s. Tilka Lukčeva. Gromski aplavz je bil plačilo za krasno izvedbo.

Po izbranem sporedu se je razvila animirana zabava z vsemi veselimi iznadenji, ki je trajala pozno v noč, godba 40. pešpolka pod vzornim vodstvom g. Svetislava Markovića pa je nudila vsem dovolj lep plesni spored, da so se stari kakor mladi neumorno zavrteli po taktih valčka in drugih plesnih melodij.

Dva nezavestna v škropilnem avtu

Davi ob 7.30 je privozil po cesti 29. oktobra šofer Jože Karo s svojo avtomobilom Mohoričem Alojzijem škropilni avtomobil mestne občine in se ustavil pri hidrantu pred Škafarjevo hišo z namenom, da avto spet napolni. Ker pa je šofer opazil, da ventil za izpušni plin, ki dela na pritisk v vodnem rezervoarju, ni v redu, je odprl gornjo zaklopko in zlezal v rezervoar, da napako popravi. S seboj je vzel potrebno orodje in se lotil dela. Njegov pomagalec je ostal pri avtomobilu in čakal, da se napaka popravi, da bosta nadaljevala delo. Ker pa Karo le ni bilo dolgo časa ven, je stopil še Mohorič na rezervoar in pogledal, kaj dela tovariš. Nemalo je bil presenečen, ko je videl tovariša ležečega na hrbtu v rezervoarju, v katerem je bilo še kakih 15 cm vode.

Takoj se je odločil, da mu pomaga. Zlezal je v rezervoar in skušal onesvečenega Jožeta Kara spraviti k zavesti. Večkrat ga je poklical po imenu, ga tresel in vzdigoval, toda vse njegovo delo je rodilo samo to, da je tudi on postal nekako omamljen od strupenega plina, ki se je razvijal v rezervoarju. Mohorič je še pravočasno opazil pretečo nevarnost in je zlezal iz rezervoarja ter prišel klicati na pomoč pasante, ki so se medtem zbrali okoli voza in radovedni spremljali dogodek. Klicem na pomoč sta se takoj odzvala uslužbenca strojniki Franc Zabavnik in Anton Kolenc, ki sta nato onesvečenega Jožeta Kara z velikim trudom spravila iz rezervoarja in ga prenesla na dvorišče. Odkoder je nato oba ponesrečena prepeljal reševalni avto v bolnišnico. Kakor smo izvedeli, je stanje šoferja Jožeta Kara zelo kritično in je popoldne nekoliko blažen, medtem ko so zdravniki njegovega spremljevalca Alojzija Mohoriča kmalu spravili k zavesti in je že izven vsake nevarnosti.

Kolesar pod avtom

Huda nesreča se je primerila v Ponovi vasi pri Grosupljem. Delavec France Podraž, star 44 let, se je peljal davi ob 3. domov proti Ponovi vasi z večjo družbo. Naproti je prihitel neznan avto. Zaradi blata je kolesarju pri izogibanju spodrsnilo in je padel pod avto, ki ga je neumljeno pregazil. France Podraž je obšel z hudimi poškodbami. Poklicani so bili ljubljanski reševalci, ki so ga z avtom prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer so zdravniki poleg drugih poškodb ugotovili pretres možganov. Vendar pa stanje ni obupno.

Vseh razstavljalcev je bilo 580, od teh 110 inozemskih, in to iz Avstrije, Bolgarije, Nemčije in Švice. Poslovne uspehe beležijo predvsem: pohištvu, tapetniški izdelki, preproge, glasbila, radio aparati, razna lesena roba, stroji za obdelovanje lesa, pletilni stroji, peči, čolni, vozovi, sodi, šivalni stroji, čipke, živilska industrija, bižuterija, likerji, sportni predmeti in razne praktične novosti za gospodinjstvo. Posebno velika naročila so pa dobili tudi domači in inozemski razstavljalci vrtnarske razstave.

Za vso državo važne sedanje velesojemske prireditve so bile delujoče tudi najvišje g. obiska Nj. Vel. kraljice Marije, Nj. kr. Vis. kneginje Olge ter staršev Nj. Kr. Vis. kneginje Jelene in kneza Nikole. Obiskalo je te prireditve nad 96.000 obiskovalcev iz vse države. Iz inozemstva so prihajale večje skupine iz Avstrije, Anglije, Belgije, Holandske, Finske, Francije, Italije, Madžarske, Nemčije in Turčije. Prihodnji ljubljanski velesojem bo v začetku junija 1937.

Sijajen uspeh velesoja

95.000 obiskovalcev je posetilo velesojem — Razstava je bila večeraj zaključena z rekordnim obiskom

Ljubljanski velesojem je bil večeraj po 13 dnevem trajanju zaključen. Velika privlačnost letošnje prireditve se je izkazala tudi zadnji dan, ki je privabil na razstavo rekordno število obiskovalcev. Zlasti številni ljubljanci so večeraj izkoristili poslednjo priliko, da si prireditev še enkrat ogledajo, v zvezi s tekmo harmonikarjev pa je prišlo tudi veliko število obiskovalcev iz vseh krajev Slovenije in ostalih delov države.

Letošnji jesenski velesojem ki se je vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. in pod častnim predsedstvom ministra trgovine in industrije dr. Milana Vrbančiča, je bila že 27. prireditev ljubljanskega velesoja. Z njo je ljubljanski velesojem spet pokazal, da je še vedno najmočnejša privlačnost glavnega mesta Slovenije. Velesojemske prireditve na svoji privlačnosti niso izgubile niti najmanj. Zlasti velike specialne razstave dosega tako visoko stopnjo in se vsako leto po svoji notranji vrednosti še izpopolnjujejo, da njih nivo le raste ter jih danes strokovnjaki ter obiskovalci sploh smatrajo za višek, kar se tiče prirejanja razstav v Jugoslaviji. Ta splošna sodba se je malo pred zaključkom letošnjih jesenskih velesojemskih prireditev izkristalizirala v sklep, naj se iz letošnje razstave »Za naš les« ustanovi permanenten odbor za ustanovitev obrtnega in tehnološkega muzeja v Ljubljani. S tem sklepom so dosegle velesojemske razstave s strokovne strani oceno da so trajne vrednosti in tudi tako popolne, da tvorijo temelj velškemu novemu muzeju, ki bo največjega pomena za napredek narodnega gospodarstva ter enako važen tudi za prosep naše kulture sploh.

Letošnji velesojem je bil v znamenju propagande »Za naš les«. Posledice svetovne gospodarske krize predvsem pa razvednotenje jugoslovanskega lesa zahteva najizdatnejšo propagando, da v Jugoslaviji predelamo in porabimo čimveč svojega lesa za domače potrebe. Po uspešni propagandi naj bi izvažali predvsem iz našega lesa izdelane obrtne in industrijske ter umetnostno obrtne izdelke, seveda pa tudi tisti ostanek surovega lesa, ki bi ga ne mogli uporabiti in predelati v obrti in industriji. Razstava »Za naš les« pod častnim predsedstvom ministra za šume in rudnike g. Diure Jankovića je bila namenjena vsej državi in je bila na njej tudi res zastopana vsa Jugoslavija.

Razstavi »Za naš les« je bila priključena tudi razstava pohištvu ki je spet potrdila renome slovenskega mizarstva. Razen tega je pa razstavo dopolnjeval tudi še živalski park, ki ga je uredilo društvo Noe. Na mednarodni podlagi je bila pa prirejana razstava »Sodoben vrta«. Na njo so bili povabljeni najznamenitejši kultivatorji iz vseh držav Evrope, ki prihajajo za Jugoslavijo v poštev kakor Anglija, Avstrija, Belgija, Češkoslovaška, Francija, Holand-

ska, Luksemburg, Nemčija in Švica. Ker pa mesec september ni ugoden za učinkovite vrtnarske razstave, so bile na razstavi tokrat zastopane samo Avstrija, Nemčija in Švica ter seveda domači sadjarji, zelenjadjarji ter v prvi vrsti domači kultivatorji, zavodi in podjetja. Iz vseh držav pa so povabljeni zagotovili svojo udeležbo na event. vrtnarski razstavi v okviru pomladanskega velesoja.

Splošno žensko društvo je priredilo razstavo »Domača preproga«. Društvo za rejo malih živali »Živalca« pa je imelo svojo deseto razstavo in jo je ob tem jubileju uredilo s posebno pridnostjo, da je pokazalo najraznovrstnejše pasme malih plemenskih živali.

Vsodržavna tekma harmonikarjev

Državna prvaka Avgust Stanko iz Ljubljane in Pillich Rudolf iz Celja

Kakor že osem jeseni, tako je tudi letošnji jesenski velesojem zaključila tekma harmonikarjev iz vse države, ki je okrog plešišča ob paviljonu Gospodarske zveze na velesojemskem prostoru privabila toliko poslušalcev, da je bila gneča skoraj nevarna. Poslušalci so zlezli na stole, mize in ograje ter tekmovalce, zlasti proti koncu spremljali z oglašujočimi aplavzi.

Dopoldno so bile ves čas izbirne tekme v osmih oddelkih, kjer je dosedanje razsodišče pod predsedstvom banskega svetnika dr. Ivana Karlina izbralo tekmovalce za popoldansko izbirno tekmo. Že v mraku je predsednik naposled razglasil naslednje rezultate in izročil prav lepe, večkrat tudi dra gocene nagrade.

V skupini za lažjo diatonično harmoniko je dobil I. nagrado (žepno uro) Ivan Štifter iz Pondera pri Sv. Juriju ob Taboru, II. nagrado (nalivno pero) Alojz Steban iz Lok pri Zagorju in III. nagrado (aktovko) Maks Kočmar z Jesenic.

V skupini za diatonično težjo harmoniko je zaslužil I. nagrado (kitaro) Goršič Edvard iz Ljubljane in II. nagrado (nalivno pero) Viktor Perper iz Ljubljane.

V skupini za lažjo kromatično harmoniko je dobil I. nagrado (nalivno pero) Marinko Tone iz Jesenic, v skupini za težjo kromatično harmoniko pa I. nagrado (žepno uro) Lokošič Vilij iz Štor pri Celju in II. nagrado (nalivno pero) Golob Vladimir iz Ljubljane.

V mladinski skupini je dobil I. nagrado (kitaro) Menard Rado iz Domžal, II. nagrado (smuč) Boltar Miloš iz Ljubljane, III. na-

grado (žogo) Pate Milan iz Ljubljane, IV. nagrado (žemper) Sonja Vrečko iz Borovnice.

V skupini tekmovalcev, ki so že bili na drugih tekmah nagrajeni, je za igranje diatonične harmonike dobil I. nagrado (nalivno pero) Mavrič Andrej iz Senčurja, v isti skupini za igranje na kromatični harmoniki I. nagrado (žepno uro) Kovač Edvard iz Ljubljane. Med ansambli je dobil nagrado ansambli Mimi Turšičeve.

Za državnega prvaka na diatonični harmoniki je bil spet proglašen dosedanj pr-

Maribor preko nedelje

Maribor, 13. septembra.

Danes so mnogi Mariborčani izkoristili krasno solnčno nedeljo in pohiteli v okoliške izletne postojanke, ki so kar mrgolele številnih obiskovalcev. Zelo dobro je bil obiskan tudi nastop vrle Sokolske čete v Razvanju ter prireditev Sokola na Tezmem.

Kriminalne zadeve

Tatovi koles venomer izkoriščajo nepazljivost kolesarjev. Tako je, neznan zlikovec odpeljal posestniku Brunu Salzu iz pred sodišča kolo znamke »Puche« z evidenčno številko 70.478 v vrednosti 1000 Din, akademiku Dragu Severju pa je izprede neke hiše v Slovenski ulici zmanjkalo 1800 dinarjev vredno kolo znamke »Pizo«. Zena carinika Edita Kosenina je prijaviła policiji, da ji je bila iz predsobe dr. Javureka

njega žepa.

Kent se ni ganil. Ko je prišel do vrha, se je zahvalil. »Ne, ne potrebujem dvigalca«. Zagledal je Shipeya, ki je sedel na tleh bled kakor zid. Kent ga je pustil kar tam, se pomešal med množico in zbral svoje ljudi iz vseh zabavišč. Tri četrt ure je trajalo, preden so bili vsi pripravljeni. Potem pa so natanko ob enajstih na znamenje obkolili grad strahov in v istem trenutku je tudi ravnateljstvo, ki je bilo že obveščeno, kaj so detektivji odkrili, ugasnilo luč po vseh oddelkih. Obiskovalci, ki so bili tako prisiljeni, da so morali prenehati s svojim veseljačenjem, so se začeli zbirati okoli gradu strahov in ga obdali kakor nepremostljiv zid. V gradu samem pa se je med tem bil ogorčen boj. K sreči je bilo le nekaj ljudi ranjenih. Policija je naposled zajela vseh dva in petdeset mož, ki so upravljali grad. Komaj jih je uhranila pred množico, ki jih je hotela kar pobiti.

Preiskava je potem ugotovila, da je ta topla delovala že v drugih državah v »mestih veselja«. Povsod je opravila svoje delo v veliko veselje prirediteliev. nri tem pa je neumljeno skubla gledalce.

Ves material — mojstrsko sestavljene stroje in grajske kulise — so seveda zaplenili. hkratu z njim pa tudi večino ukradenih predmetov, ki so jih potem vrabili pravim lastnikom.

Oglas je registr. pod št. St. 1753 od 17. XII. 1935.

vak Avgust Stanko iz Ljubljane, ki je sprejel krasen srebrni pokal, za prvaka na kromatični harmoniki pa Pillich Rudolf iz Celja, ki je prejel tudi srebrni pokal z napisom. Posebno hudi kritiki med poslušalci so bili strokovnjaki in umetniki na harmoniko iz raznih sol, in vsaka mama je bila prepričana, da njen ljubljencek igra že skoraj tako dobro, kakor Stanko ali Pillich. Skoraj! Izbirno tekmo je prenašala tudi ljubljanska radijska postaja.

Kdo je neznana mrtva ženska?

Ptuj, 13. septembra.

V petek dopoldne je pripeljal neznan voznik v ptujsko bolnišnico truplo neznanke ženske ter zahteval, naj truplo spravi v mrtvašnico. Službujoči zdravnik dr. Pogorolec je sprejem mrtlice odklonil ter je voznika napotil na mestno pokopališče. Voznik je res odpeljal na mestno pokopališče in izročil truplo grobarju, ki ga je spravil v mrtvašnico. Vse odtelej pa do danes se ni nihče zglasil, niti ni nihče nikdar uredil glede pogreba. Za zadevo je slučajno izvedel mestni fizik dr. Brumen, ki je o tem obvestil policijo.

Policija je ugotovila, da je voznik pripeljal mrtlico od nekod iz Slovenskih goric. V bolnišnici je trdil, da gre za neznan žensko, ki je v četrtek 10. t. m. proti večeru prišla na njegov dom in prosila prenočišča. Naslednjega dne so spoznali, da je ženska hudo bolna. Voznik, ki je najbrže sam posestnik, je zadevo prijavil županu, ki pa mu dejal, naj žensko spravi v bolnišnico. Nato je posestnik naložil žensko na voz in jo odpeljal v Ptuj. Spotoma pa je ženska umrla. Ko ga je grobar vprašal, ali je mož že bil pri zdravniku, je voznik odvrnil, da mu je baš zdravnik naročil, naj odpelje mrtlico v mestno mrtvašnico. Pri pregledu trupla so našli listek, na katerem je napisano: Marija Novak, Teršetnica, občina Koročice. Policija zdaj poizveduje za neznanim voznikom, da razjasni zagonetno zadevo. Na truplu steer ni videti nikakih poškodb, vendar pa ni izključeno, da gre za zločin. Zato bo jutri izvršena obdukcija.

na Koroški cesti 24. ukradena 1200 dinarjev vredna lisičja boa. Soprogi železniskega uradnika Justini Hrenovi in je neznan tat iz predsobe odnesel električni likalnik, vredno 300 Din.

Rokomavhi na deželi

Vlomi na deželi se v zadnjem času silno množijo. Ne mine skoraj dan, da ne bi bil izvršen vlom. Tako so v Svečini v Slovenskih goricah vdrli nočni rokomavhi v stanovanje posestnika Janeza Švingerja in odnesli 800 dinarjev gotovine in več drugih predmetov, kakor obleke, čevlje itd. Tudi posestnik Jožef Babšček v Makolah je imel neželjen obisk v svoji viničariji, od koder so vlomilci odnesli okoli 50 l vina, lovsko puško in razna živila. Pri raznih posetnikih na Pohorju je bilo v zadnjem času izvršenih več vlovov in tatvin. Zdad se je orožnikom posrečilo izslediti 22letnega brezposelnega delavca Franca Znidariča, ki se je klatil po Pohorju in o katerem sodijo, da je strahoval naše pohorske kmete.

Rdeči petelin

se je spet pojavil na Dravskem polju. Pri posestniku Pavlu Kmetičevu iz Spodnjih Rač je v gospodarskem posloju nastal požar, ki so ga na domačini pravočasno opazili ter alarmirali gasilce. Z združenimi močmi se je gasilec posrečilo, da so požar omejili ter je zgorelo le podstrešje. Škoda znaša okoli 10.000 dinarjev.

Ponarejeni kovanci

V zadnjem času so se pojavili v Mariboru in okolici ponarejeni kovanci, zlasti 50 dinarski. Oblastva marljivo poizveduje za ponarejevalci in se je orožnikom posrečilo izslediti razpečevalca v osebi 32 letnega Franca B. od Sv. Barbare v Slovenskih goricah.

Državni mejniki izginjajo

Ze dalj časa so graničarji opazovali, da zginjajo z meje državni mejniki. Te dni pa so odkrili tak mejni kamen v gozdu pri Dravi, kamor so ga odnesli doslej še neznan storilec. Preiskava se nadaljuje.

Skrivnosten umor

so odkrili v Sotini pri Lendavi. V bližini madžarske meje so našli orožniki mrtvega 40letnega delavca Antona Bička, ki je imel razbito glavo. Zločin se je izvršil najbrže že pred 14 dnevi, ker je truplo že popolnoma razpadlo. Domnevajo, da so ga ubili tihotapci, misleč, da je graničar. Biček je zapustil ženo in oet nenreskrbljenih otrok.

KEN WENNSTYKE.

Sportna nedelja

SIJAJEN START SK LJUBLJANE V DRŽAVNEM PRVENSTVU

V zelo razburljivih, napetih, toda fair igri je SK Ljubljana porazila znamenito Jugoslavijo ter si priborila dve točke — Reka prvorazredna

Tekmovanje za državno prvenstvo v nogometu, najzanimivejše tekmovalje, ki so ga vsi pričakovali z veliko nestrpnostjo, se je večer pričelo. V borbo je poseglo vseh deset ligaskih klubov, ki se bodo borili za častni naslov državnega prvaka. Borbe so se vršile v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Sarajevu. Naše občinstvo je seveda najbolj zanimalo srečanje med SK Ljubljano in beograjsko Jugoslavijo, ki je bilo v Ljubljani na sporedu. Baš ta tekma pa je tudi prinesla senzacijo dneva. Ljubljancem je uspelo, da so premagali Jugoslavijo dobili prvi dve točki in s tem tudi dokazali da

so vredni zastopati naš nogomet v državnih ligah.

Tablica je po prvih nastopih naslednja:

Gradjanski	1	1	0	0	3:0	2
Slavija S.	1	1	0	0	2:0	2
BSK	1	1	0	0	1:0	2
Ljubljana	1	1	0	0	2:1	2
Hašk	1	0	1	0	2:2	1
Bask	1	0	1	0	2:2	1
Jugoslavija	1	0	0	1	1:2	0
Hajduk	1	0	0	1	0:1	0
Slavija O.	1	0	0	1	0:2	0
Concordia	1	0	0	1	0:3	0

Ljubljana : Jugoslavija 2:1 (0:0)

Dober začetek — srečen konec! Prvi točki sta ostali v Ljubljani! Zelo je šla trda za nji, moštvo je dobesedno dalo vse iz sebe. Pod konec igre so se vlačile samo še sence po igrišču. Ali bila je tekma očitna manifestacija skrajne poštovitvalnosti, bila je izraz silne volje do zmage. Zmagati — toda ne po vsaki ceni. Kajti igra je bila pri vsej svoji ostrosti redko lepa in viteška, obema moštvo ma je treba brez pridržka priznati, da so se igralci posluževali le dovoljenih sredstev. Morda je nekoliko kvaril Lojančič, ki je sicer znan po svoji robatoosti — največkrat je on prisilil sodnika da je zaradi foulou prekinil igro, bilo je semtertja nekaj prikritih trikov (zadrževanje z roko), ko sodnik ni videl, a v tem so bili predvsem gostje mojstri. Toda v celoti je igra potekala brezhibno, brez vsakega najmanjšega incidenta in je vseh 2500 ljudi mogočno priklenila nase. To je bilo treba samo videti pod konec igre: 2500 sre je s pritajenim dihom utripalo, vse je želelo, da bi naši vzdržali, da bi s taktično igro ohranili trdo zaslužen in pridobljeni naskok, da bi ostala zmaga doma, obe točki v Ljubljani. V večnosti so se raztezale minute, naposled na prepolni tribuni nihče ni več mogel vzdržati. Zadnje faze igre so ljudje stoji posmatrali, neprestano silili v igralce z dobro misljenimi, ali gotovo ne slišanimi nasveti — vse je hotelo dati, si koncem igre duška z »živijo Ljubljana«, »živeli naši! In vzdržali so. Junaško so se igralci borili do konca, nič manj poštovitvalno niso ljudje na tribuni na nabitih stoljih dočakali odraščujočega žvižga. Na mah je bilo igrišče prepolno, obkolilo so obe moštvi, nesli naše ven, navduševali vsepoved.

Igra je bila vzorna

V prvi polovici so prišli na račun oni, ki jim je predvsem do lepe igre. V tem času je bil tempo naravnost peklenski, niti za bežen trenutek ni bilo oddiha. Borila sta se dva sistema, enega je forsiral Jugoslavija, igro izdelano in dovršeno v vseh finсах, druga je uporabljala Ljubljana. oster start, nagli napadi, a predvsem stremenje spraviti nasprotnika z vsem njegovim tehničnim repertoarjem iz koncepta. Zmagala je taktika Ljubljane, kajti pri vsej več ko slabotni igri njenega napada, je vendar imela neprimerno več prilik za realizacijo kot Jugoslavija, ki je neprenehno samo skušala graditi, ne da bi mogla niti za trenutek do konca izdelati pravo napadalno akcijo. Toliko je bila obramba i srednja vrsta močnejša od Jugoslavijinega napada. V tem okviru je šlo do odmora, ne da bi se posrečilo eni ali drugi strani zabeležiti uspeh.

Drugi del igre je potekel povsem drugače. Najprej je skoro četr ure trajala ofenziva Ljubljane, v kateri je Ljubljana po sijajnem zgoditku prišla v vodstvo. V tem delu igre je domače moštvo absolutno prevladovalo na terenu, nasprotnika skoro ni bilo opaziti razven v skrajni obrambni liniji. Toda v tem delu igre so dali domači igralci tudi poslednjo srago iz sebe, preveč so uporabili svojih energij za ta napor, kmalu je sledila neizbežna reakcija. Za uvod v drugo četr ure so beležili Jugoslaviji svoj uspeh, potem so pa vzele igro povsem v svoje roke in slika se je preobrnila za 180 stopinj. Odslej so gostje popolnoma prevladali in našim je ostalo samo obrambno delo. V obrambi so se krepko držali, bili so trenotki polni živčne razbičanosti, ko se je že zdelo, da mora žoga obsedeti v mreži, pa se je še vedno našla poslednja ovira, ki je odvrnila skrajno nezdgo. Do sem je bila tekma izrazito borbenata, tip prvenstvene tekme, kjer so sredstva tehnika itd čisto postranska stvar, glavno samo eno: skrajni cilj, gol, gol. In sredi tega pretežnega napora — iznenaden uspeh Ljubljane. Iznenaden po akciji in po izvršitvi: žoga je bila do 90 odstotkov ubranljiva! Potem pa zadnje četr ure — držati uspeh, ne kloniti! To je pač šlo 2500 ljudem na živce, tega presledka marsikdo ne bo zlepa pozabil. Končno je to uspelo, Jugoslavija, ki je prišla v Ljubljano po prvi uspeh, zlasti po fantastičnih vesteh ki so jih tik pred tekmo raztrosili po vesoljnem našem časopisu o nekaki krizi v klubu, prišla je in je zela — neuspeh.

Moštvo Ljubljane

je nastopilo v postavi: Rožič; Jug Bertonec; I.; Kukanja; Pupo, Boncelj; Janežič; Makovec, Bertonec II, Jež, Zemljčič. Navdušilo je predvsem po efektu igre, po zmagi. Sicer pa moštvo ni bilo uglajena celota, dokaj je bilo v njem vrzel. Največje v napadu. Ta del moštva ves prvi polčas nikakor ni mogel priti v pravi zalet. V napadu je bil vse prvo polovico igre edini polnovredni igralec Zemljčič; samo on je znal za kratke trenotke obdržati žogo, privleči nase nasprotnika, skratka razbremeniti obrambo. Vsi drugi so uspevali do prve kombinacijske poteze, v naslednji je imel žogo že nasprotnik. Za Zemljčičem bi prišel Janežič, toda oba sta bila vse premale zaroslena. Pepček je igral zelo oprezno, Makovec je skoro vse pokvaril, a Jež je bil po svoji navadi za pol koraka prekratak ob vsaki priliki. Dobro je igral napad prve četr ure

druga polčasa. Tedaj je bila povezanost dovršena, kombinacije so po mili volji uspevale, igralo se je skoro ves čas v kazenskem prostoru Jugoslavije. Potem pa se je zopet vse sesulo, za namerček je še Zemljčič opazno popustil. Nekoliko je napad pridobil v prodornosti, ko je sredi polčasa Janežič zamenjal mesto z Makovcem iz te rošade se je tudi izcimil zmagosni gol. Odlično partijo pa je dala srednja vrsta, ki ji gre vsa zasluga za zmago. Sredi krilcev se je naposled pojavil pravi mož. Pupo ima samo še to hibo, da tako težke tekme ne vzdrži do kraja. Treba bo še neka kondicija, v prvi vrsti pa bolj racionalne uporabe moči, manj tekanja na desno in levo. Kukanja je bil dober do konca isto Boncelj. V obrambi je vse presegal Stanko, gibčen, odločen na strelu v vsaki poziciji. Jug manj okreten, zato pa težak in neprehoden Rožič brezhiben, v par težkih pozicijah sijalen.

Jugoslavija

je napravila malo spremembo v napovedani postavi: Platz; Stokič, Lukič; Pانونović; Veljković; Gjoikič; Perlič; Stjepčić; Lojančič; Valok; Zečević. Moštvo je očitno pokazalo prevsem eno hibo: pomanjkanje skrajne borbenosti. Opažala se je tudi ves čas slaba zasedba na srednjem krilu. Sicer pa je moštvo pokazalo precejšnje znanje. Dobra je bila predvsem obramba s Platzom na čelu. Ta je ubranil vse, tudi najtežje žoge, razen ene neubranljive in ene jako ubranljive. Branilca sta imela v splošnem proti slabotni igri ljubljanskega napada lahko nalogo. V tisti četr ure pa ko se je ljubljanski napad razgiral, so se jima štrne zelo zmešale. Zelo dobra sta bila oba bočna krila. V napadu je bila močna desna stran. Leva stran napada se je dobro razgirala šele proti koncu. Zečeviću je Kukanja sedel na vrat in mu ni dal, da bi se razvil. Valok je bil zlasti pred golom nevaren, ni mu pa uspelo plasirati nobenega strela.

Nekaj poteka

Prve poteze so bile na obe strani mlane. V 5. min. vodi Janežič v čisti poziciji, pa ga Lukič z roko zadržal. Skrajno razburjenje med občinstvom, ker sodnik prestopka ni piskal. Kmalu se razvije ostra igra v divjem tempu. V 16. min. divna šansa za Lj., Makovca so preigrali na čisto, mesto da bi sam pred golom streljal, pada nazaj! Nato pritisk Jugoslavije ki traja par minut. Pepček opali ostro žogo, al Platz sijajno drži. Nevarne kombinacije pred golom Lj., potem v 27. min. prvi kot za J. Odslej je Lj. več v napadu, ali njer. napad ne naprav. ničesar.

Po odmoru pritisk Lj. z energičnimi napadi. Platz ima mnogo šans, v 5 min. pa mora prvič kapitulirati ostro žogo z desne pobere. Jež po svoje in že je razanten strel pod Platzom v mreži.

1:0 za Ljubljano

Ofenziva Lj. traja še 10 minut, toda brez rezultata. V 14. min. sledi zenačenje iz povsem nedolžne situacije. Pupo lepo odvzame nasprotniku žogo in jo poda Boncelju, ta jo prekratko podaljša do Bertonecja, Perlič jo vmes prestreže in poda na sredo, kjer Lojančič preigra Zečevića — sedaj v levi spojki — ki jo plasira; zaključek je bil na las podoben Ježevemu uspehu.

1:1

Zdaj si J. opomore. Stedi njene četr ure, v kateri ima tudi ljubljanska obramba dela čez glavo. V 30. min. naposled neka kombinacija po desni strani ljubljanskega napada Janežič je medtem prešel v spojko. Pepček ga lepo preigra, in iz daljave 20 m. tvega strel, ki ga hoče Platz menda efektno lovitvi, pa mu žoga zdrsne iz rok.

2:1 za Ljubljano

Obe ljubljanski spojki gresta takoj v obrambo. Igra se s tremi napadalci, vse drugo brani zavlačuje. Jugosl. ima par zrelih prilik, v 40. min. se Rožič tvevano vrže pred Lojančiča in mu sname z noge, do konca se nič ne spremeni. Sodil je g. Podupski iz Zagreba, razen par napak, zelo dobro.

LJUBLJANA : DASK 5:1 (4:1)

V predtekmi je pod ležernim vodstvom g. Stigliča druga garnitura Ljubljane sigurno nesla Trboveljčane. V moštvo iz Trbovelj se je odlikoval zlasti vratar.

Hašk : Bask

2:2 (1:2)

Zagreb 13. septembra. Tekma se je vršila dopoldne in ji je prisostvovalo okoli 1500 oseb. Hašk je imel več od igre, toda njegov napad je bil slab. V 5. min. je padel prvi gol. Sekulič je lepo oddal Tomaševiću, ta Detlingerju, ki je dosegel vodstvo za Baska. Nato je Tomašević povisal na 2:0, a

Vidović je popravil rezultat na 2:1 za Baska.

V drugi polovici je Fink v 5. min. iz ofside pozicije izenačil. Sodil je splitski sodnik Šitič.

Gradjanski proti Concordiji 3:0 (3:0)

V svoji prvi prvenstveni tekmi je Gradjanski z lahkoto dobil dve točki. Njegova igra je bila zlasti v prvi polovici zelo lepa in koristna, v drugem polčasu pa je nekoliko popustil, pa se je tudi Concordia bolje branila.

V 12. min. je Pleše prodri po krilu ter je ostro streljal s strani. Golmat. Concordie Puhar je to žogo preveč ležerno lovil, tako da mu je izpadla iz rok. Priteljek je Lesnik ter dosegel vodstvo za Gradjanskega V 32 min je Brozovič preigral Kokotoviča, ki je v teku nizko streljal in ostra žoga je šla izpod Puharja v gol, 2:0 za Gradjanskega V 36. min je Medarič v akciji Lepo centrira Žogo dobi Lesnik, ki s strelom v kot postavi končni rezultat 3:0. Sodil je splitski sodnik Bilal Občinstva je bilo 1500.

BSK : Hajduk 1:0 (0:0)

Beograd 13. septembra. Na igrišču BSK je danes 4500 gledalcev prisostvovalo prvenstveni tekmi med BSK in splitskim Hajdukom.

V začetku tekme je bil BSK nadmočen, vendar ni mogel ves prvi polčas doseči nobenega gola, ker je bila obramba Hajduka sijajna.

V drugem polčasu je postala tekma nekoliko bolj živahna. V 20. min. je Marjanović iz prostega strela zabil edini gol. Tudi v tem delu igre se je odlikovala obramba Splitsčanov.

Sodil je g. Stefanović, ki je napravil precej pogrešk.

Slavija S : Slavija O 2:0 (1:0)

Na igrišču BSK je danes 4500 gledalcev prisostvovalo prvenstveni tekmi med BSK in splitskim Hajdukom.

Reka : Grafika 7:0 (2:0)

Vičani so na svojih tleh tudi povratno tekmo odločili v svojo korist. Tokrat še bolj temeljito kot v soboto in tudi v dokaj nadmočnem stilu. Skupni rezultat obeh tekem je 11:0. Graficariji niso mogli zabiti v obeh tekmah niti enega zgoditka. Reka je s tem postal naš najnovejši prvorazredni klub.

Na viškem igrišču je bilo kljub dopoldanski uri veliko nogometnega sveta. Domačini so šli v borbo s precejšnjo porcijo samozavesti in sigurnosti; nastopili so z naskokom 4:0. Do odmora so bili nasprotniku več kot enakovredni, ali je ostalo samo pri 2:0. V nadaljevanju igre pa so se Vičani razgiral, kombinirali so zelo koristno in potisnili nasprotnika povsem v obrambo. Čim je bila kaka pozicija zrela, ni ostalo samo pri tem, temveč se je vedno našel kdo na strelu in potresel mrežo. Sicer pa so imeli Graficariji v vratarju zelo slabo moč, tako da gre precej zgoditkov tudi skoro izključno na njegov račun. Vse v vse: Rečani so zmago po vsej zaslugi knjižili v svojo korist, čeprav je po poteku igre previsoko izražena.

Graficariji so imeli le v obrambi — razen vratarja — dobro zasedbo. Branilca sta napravila, kar je bilo v njihovih močeh in sta se dolgo otepal nasprotnikovih napadov. Pozneje sta seveda morala podleči. Vse drugo v moštvo je bilo manj kot povprečno. Rečani pa so imeli v napadu svoje najboljše moči. Erman je smotreno razvijal napadalne akcije in dobro držal skupaj notranji trio. Od kril je bil Slanina prodornejši in so nanj tudi več igrali. Srednja vrsta je brez težav obvladala polje, v njej se je precej odražal levi krilec. Obramba, ostra in zanesljiva, ni dala nasprotniku nobene šanse.

Sedaj pa nadaljevanje v prvem razredu. Tam pa nemara ne bo šlo vse tako gladko! Tekmo je sodil g. Vrhovnik. Tokrat je bil v presoji raznih stvari zelo nesiguren.

Ostale nogometne tekme

Celje: Olimp : Svoboda (Ljubljana) 5:2 (3:0).

Praga: Finalna tekma za srednj evropski pokal. Austria : Sparta 1:0 (0:0). Prvenstvo. Prostějov : Viktorija Plzeň 4:2. Slavija : Moravska Slavija 1:0. Plzeň : Ruzý 2:0. Bratislava : Zidenice 3:0.

Dunaj: Prvenstvo FC Wien : Rapid 3:1. Admira : Hakoah 6:0. Favoritner AC 2:1. Vienna : Libertas 1:0.

Rim. Prvenstvo. Bologna : Alessandria 1:0. Sampierdarena : Novara 1:1. Bari : Juventus 1:1. Genova : Torino 3:1. Lazio : Milano 3:0. Ambrosiana : Triestina 3:2. Napoli : Roma 0:0.

Sirovašen delavec je izgubil v soboto večer na poti od Ječanih trgovine na Napoleonomem trgu do Čolizove ceste denarnice z nekaj kovanci, naročnim pristojem in zastavnim listkom Pošte na d'itelji se naposleda, da jo vrne v n-šem uredništvu. Umrl je g. Slavko Schott, učitelj v pokou. Pogreb ugledega vzgojitelja bo danes ob 16 v Novem mestu Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Simpatičen izgled dame!

Največ pripomrejo k temu redno nečovani zobje s

odlično zobno kremo!

Dve zakonski tragediji

Dva železničarja sta se končala zaradi nezvestih žen

Karlovac, 13. septembra. V čuvajnici 303. ob prog. od Karlova d. Zagreba se je v noči na soboto zgodila krvava zakonska žaloigra. Železniški čuvaj Anton Šporer je bil že dalje časa ljubosin na svojo ženo in menda ne brez vzroka. Zadnji čas sta se večkrat prepirala. Bilo je slutiti, da tu ne bo srečnega konca. V noči od pika na soboto sta se zakonce posebno hudo sprla. Ves srdit je Šporer pograbil lovsko puško, pomeril na ženo in jo na mestu ustrelil. Takoj rano je pričakal osebni vlak iz Zagreba in se je vrget pred lokomotivo, ki ga je razmesila. Za nesrečnima zakoncemata loče troletni otrok, od katerih šteje najstarejši sin 17 let.

Druga zakonska tragedija se je odigrala pri Sisku. Železničar Ivan B. ki se je obesil nad posteljo svojih otrok, ker ga je žena varala in zapuščila Brkiš je šel 30 let,

imel je dva otroke. Poročen je bil šele nekaj let z mlado, lepo kmetico. Da bi ceneje izžaljal, se je naselil v vasi Odrli, nedaleč od Siska. Ko pa je on vršil naporno službo, se je njegova polnokrvna žena zabavala s kmečkimi fanti. Vsa vas je kmalu začela govoriti o njeni razposajenosti. Brkiš je dolgo prenehal smatnati, naposled pa je začel s svojo ženo obračunavati. Nedavno noč se je nenadno vrnil iz službe in našel ženo v družbi veseljakov. Nekajkrat je jo okleščal, nkar se je žena takoj odpovedala k staršem, oba otroka pa je pustila njemu. Mož je par dni potrpel, ko pa se je v noč zvečer vrnil domov, je ves oburan spravlil svojnega 4 in 6-letnega otroka spat. Nato je izpil nekaj očetne kislina, proli lutru na se je nad posteljo obesil. Pokopani so ga ob veliki udeležbi tovarišev in prijateljev.

Beli rojaki so pokazali številnim Ljubljancanom svojo pristno narodno umetnost

Zeli so za svoj nastop živahno odobravanje

Nedelja v Ljubljani je potekala v znamenju gostovanja Belokrajincev, ki so na letnem telovadišču popokline nastopili s svojimi narodnimi pesmi, številnemu občinstvu so nudili priliko redkega, res dragocnega umetniškega užitka. Dopoldne so se gostje iz Črnomlja in Metlike — 62 letni raslih zdravih kmečkih fantov in deklet v belih sijkovtih narodnih nošah — uredili na telovadišču v sprevod, ki je s štiričlanskim šramcom na čelu krinili po mestu. Po vseh ulicah, po katerih se je pomikal sprevod, so Ljubljancani prisrčno pozdravljali bele rojake. Popoldne se je vsa kulturna Ljubljana zbrala na velikem, okusno urjenem tokratkem prostoru ob sejmišču številno je bila zastopana zlasti naša belokrajinska kolonija, a med odličnejšimi Belokrajinci: so privedli prisostvovali: župan dr. Adlešič, narodni poslanec dr. Fux, prvi podstarosta SKJ Gangl in popularni organizator ravnatelj Brzo Račić navzočni pa so bili kajpak tudi vsi člani društva B. le. Krajine s predsednikom dr. Banom na čelu.

Publiki, ki je vsebinsko pomembne z izredno občutenostjo in dovršeno harmonično izvajanje plesu sprjela z izkrenim navdu-

šenjem, je njih zgodovinski pomen pred vsako točko tolmáčil ravnatelj Glasbene Matice g. Karel Mahkota. Gostje so izvajali najprej črnomaljsko kolo in most. Dekleta so v teh plesih nastopila v živo, pisanih svečanih oblačilih medtem ko so bili ostali izvajalci v bejem. Nato so Metličani in Metličanke podale še svojo kolo, most, ročeta, roččice, petelinji boj in turn. Vse nastope, ki ga je spremljalo ubrane petje fantov in deklet je napravil na gledalce veličastna vtis in ljubljansko občinstvo se je lahko prepričalo, koliko intimnega kulturnega bogatva živi v dušah ljudi s poslednje periferije naše zemlje. Folklornemu inštitutu Glasbene Matice, ki ga z veliko vneto in spoštnostjo vodi skladatelj in dirigent France Marroš in nam je za koroskim gostovanjem oskrbel ta belokrajinski nastop, kakor tudi vodstvu Glasbene Matice, ki z velikim razumevanjem žrtvuje znatne vsote za obranitev naše pisane in glasbene folklorne gre za to priveditev iskrena zahvala. Posebne pohvale pa je vredno tudi društvo Belokrajincev, ki je s svojim delom mnogo pripomoglo do tako odlično uspešnega aranžmana.

Motociklistična dirka v Ptuj

Pod vodstvom Motokluba Pohorje iz Maribora in ob sodelovanju SK Drave iz Ptuja je bila danes v Ptuju prva motociklistična dirka. Ob prog. ki je bila dolga 6 km, se je zbralo mnogo gledalcev. Dirko je vodil predsednik Pohorja g. Rozman in predsednik SK Drave Fašing. Najboljši čas dneva je dosegel član Peruna Alojz Sušnik iz Maribora na motorju Rudge 500, ocm 3:04. Drugi je bil člen Pohorja Ivo Zgur na Velocette 350 cm s časom 3:32, tretji član Peruna Fran Šeler, ki je dosegel čas 3:38.

Nürnbergski kongres

Nürnberg, 13. septembra. AA. Vodja rajha državni kancelar Hitler je imel govor pred člani nemške delovne fronte. V tem govoru je med drugim dejal: Nikoli ni nio ničesar podiral, temveč samo ustvarjal. Vražam tiste, ki v Sovjetski Rusiji umirajo od gladi. Ali vam je važnejša lakota ali pa poljški sistem? Samo v naši poslednji mislo tako srečni kakor so bolševiški židje v Sovjetski Rusiji: zemlje imajo na prebitek. Če bi mi imeli te prostrane in rodovite kraje, bi navedli v izobilju, medtem ko pod sovjetsko upravo narodi tamkaj umirajo od gladi.

V današnjem govoru je pravosodni minister dr. Frank orisal strahotno naraščanje kriminalnosti v Sovjetski Rusiji ter se pri tem posluževal sovjetskih uradnih podatkov. Dr. Frank je o razmerah v Sovjetski Rusiji govoril z zelo ostrimi besedami. Službeni del kongresa se je danes za kličil z veliko narado, pri kateri so sodelovale razne formacije in organizacije stranke. Hitlerjevci so v dolgem sprevodu korakali mimo državnega kancelarja, v

defleju je sodelovalo preko 100.000 ljudi.

V večini so se v okviru kongresa narodno socialistične stranke vršile velike ljudske veselice, ki se jih je udeležilo okrog 650 tisoč ljudi. Na sporedu so bile razne sportske tekme, ognjenetne prireditve in drugo. Prisostvoval je tudi državni kancelar Hitler.

Bolgarska odlikovanja zdravnikov

Sofija, 13. septembra. AA. Nj. Vel. kralj Boris je sprejel snoi ob 19. delegacijo nacionalnih odborov zveze zdravnikov Poljske Českoslovske, Jugoslavije, katerih zastopniki so se zbrali na kongresu slovenskih zdravnikov. Delegate posameznih nacionalnih odborov je predstavil Nj. Vel. kralju predsednik bolgarske zveze zdravnikov dr. Kirov. Nj. Vel. kralj je osebno odlikoval člane posameznih delegacij z visokimi bolgarskimi odlikovanji.

Italija ne pojde v Ženevo?

Ženeva, 12. septembra b. Doznava se, da je generalni tajnik UN Avenol takoj po svojem povratku iz Rima izjavil, da njegova misija glede italijanskega sodelovanja v Ženevi ni uspeša. Italija vztraja na zahtevi po definitivni likv daciji abesinske afere in po popolnem priznanju dejanskega stanja. Društvo narodov je nasprotno pripravljeno samo na trenuten kompromis v tem smislu, da bi abesinski delegaciji to pot sicer preprečevalo vstop na zasedanje, da bi s tem omogočilo prihod italijanske delegacije, vendar s tem si nikakor ne misli na izključitev Abesinije iz DN ter na priznanje italijanskih osvoboditev. Italija ni pristala na predlagano formulo, radi česar je zelo verjetno, da na prihodnjem zasedanju DN ne bo uradno zastopan.

Stvarjenje sveta in raj po predstavah ameriških črncev

V starih časih so bile popolnoma drugačne prilike. Na svetu ni bilo prav ničesar, saj sveta samega ni bilo nikjer. In nikjer ni bilo ničesar in vsak dan je bila nedelja. V ozadju pa je stal Gospod Bog in imel vsak dan pridigo od jutra do večera. Razen ob sobotah, ko so vsi hodili jest pečene ribe.

Tako so nekega dne spet vsi šli na pečene ribe. Jedli so pečene ribe in kašo, zakuhano na mleku z jajci in tako dalje. Naenkrat pa je tudi Gospod pojedel nekoliko te kaše in nič kaj mu ni šla v slast.

»Tale kaša,« pravi, »ni, kakor bi morala biti. Pregosta in pretirna.«

»Pa je v nji mnogo sladkorja in jajčk in mleka in takih stvari, Gospod,« odvrne arhangl Gabrijel.

»To že vem,« reče Gospod, »ali vse se mi zdi, da bi bilo treba dati vanjo nekoliko več nesbesnega svoda.«

»Nebesni svod nam je pošel, Gospod,« odvrne arhangl Gabrijel. »V čeburu ga nimamo niti kapljice več.« (Nebesni svod je bilo takrat lepše ime za vodo, ki je tedaj padala iz oblakov na nebesnem svodu, kajti zemlje še ni bilo.)

»Nekako mi ta nebesni svod zapravlja,« pravi Gospod Bog. »Tako se mi zdi, da vam moram vsako pot, kadar pridem na pečene ribe, ustvariti prav čeden kos svoda. To pot ga vam bom moral ustvariti pač toliko, da vam ga bo dovolj za mesec dni ali pa vsaj za vse nedelje v letu. Prav naveličal sem se že delati vedno čudeže, kadar potrebujem kosmič tega svoda.«

In tako je stopil Gospod Bog malo na stran in napravil čudež in dejal: »Bodi nebesni svod! In če pravim: bodi nebesni svod, hočem reči, naj bo to že velik kos svoda. Res sem že sit tega, da nastane samo majhen kos svoda, kadar začnem delati čudeže.« Ali da ste mi videli ta svod in one oblake na njem! Začelo je deževati kakor iz vedra na vse in povsod in sploh, tako da angelj in manjši kerubini skoro niso mogli letati; vsak je stal do kolen v vodi, mrzaj jih je tresel in z zobmi so šklepetali, zvižjali so se in skrivali, kamor se je kdo mogel.

»O jej,« pravi neka angelska mamica, »zdi se mi, da bo najboljšje, ako zberem svoje kerubinke in jih odnesem domov, da sirotke posušim. Že zdaj se tresejo, kakor da so se prehladili.«

»Menda vendar ne boste kazili družbe zato, če so se kerubini malo zmočili,« reče Gospod. »Jaz jih bom posušil.«

In tako je Gospod Bog napravil še en čudež in dejal: »Bodi sonce, da posuši tle kerubine tukaj!« In takoj je bilo sonce in kerubini so se posušili. Toda ne za dolgo. Kmalu so bili spet mokri, kajti tega svoda je bilo vendarle preveč.

»Tako ne pridemo nikamor,« pravi Gospod. »Gabrijel, najbolje bo, ako gremo mi moški in začnemo kopati prekope in drežave, da ta svod nekoliko odpeljemo.«

»To je krasna misel,« reče Gabrijel, »samo da to ne pojde, saj nimamo kam napeljati te vode.«

»Res,« pravi Gospod Bog, »mislim, da bom moral pokazati še en čudež in ustvariti kraj, kamor bi to vodo lahko odpeljali. Že vidim, da vselej, kadar začnem delati čudeže, nastane nekaj drugega in novega.« Pa je spet stopil na stran in začel delati čudež rekoč: »Bodi zemlja, da bo zdržala vodo!« In ta mah je bila tu zemlja. No, in svod se je začel stekati na zemljo, po nji pa so začeli teči potoki, reke in veletoki; svod namreč ni bil nič drugega, kakor zelo gosposka beseda za vodo, saj to sem že povedal. Tako je bila zemlja in svod je bil odpeljan, da je ostal še velik kos suhega prostora.

»Zdaj pa pogledj, Gospod, kaj si napravil,« pravi Gabrijel. »Vem, da to ni moja stvar in da se ne smem vtikati v to, kajti moja dolžnost je, da se vedno samo vezbam na angelski trobenti, da zatrobim sodnji dan. Toda nekdo bo moral vendar obdelovat zemljo, pa je videl, da imajo vsi bro kakor jaz, da se zemlja sama ne bo obdelovala.«

Tu se je Gospod ozrl, koga bi poslal obdelovat zemljo, pa je videl, da imajo vsi angeli polna krila dela. »Aha,« reče Gospod, »že vidim, da bom moral predvesti še en čudež, če hočem imeti koga, ki bo obdeloval zemljo. In pri moji veri, da prihodnji, ko bi zopet moral delati čudež, da bi bil nebesni svod, se tega ne bom lotil tako zlahka.«

In Gospod je vzel pest blata napravil iz njega kroglico in začel delati čudež: »Iz tega blata naj bo človeštvo!« In blato se je spremenilo v človeka. Gospod ga pogleda in vpraša: »Kako ti je ime, človek?« »Adam,« mu pravi ta moški. »Adam — kakšen Adam?« vprašuje Gospod dalje. »Samo Adam in nič več,« odgovarja ta. »Kako ime pa ima tvoja rodbina?« »Jaz nimam nikake rodbine, prosim,« pravi Adam.

»O jej,« pravi Gospod, »to moramo takoj popraviti. Nočem, da bi mi na farmi delali samci. Tj vedno tekajo za ženskami in prihajajo zjutraj prepozno na delo, pri delu pa so zaspani.«

»Jaz ne tekam za ženskami,« pravi Adam, »še mar mi niso.«

»Tako?« pravi Gospod. »Kdo ti naj pa to verjame? Tj imaš morda še čisto nedolžno srce, ali kaj to, prva lepa ženska, ki ti primoramo takoj urediti, da boš zaspal.«

de na pot, te bo popolnoma izpremenila. Tj In tako je Gospod Bog uspal Adama in mu izrezal rebro in iz tega rebra napravil žensko po imenu Eva. Ko se je Adam

apet osvestil, je videl, da leži poleg njega Eva in ima glavo na njegovi blazini.

»Odkod si se pa vzela, dekle?« pravi Adam.

»To ni važno, odkod sem se vzela,« odvrne Eva. »Tu sem in to je dovolj, mar ne?«

In tako sta se Adam in Eva vzela in si ustanovila domače ognjišče ter za Gospoda pridlovala žito in take reči. Vse je slo kakor po maslu, dokler ni prišlo poletje. Eva je šla nekod po črne jagode in po naključju je tudi Gospoda Boga vodila pot v oni kraj.

»Dobro jutro, gospa Eva,« je rekel Gospod Bog, »ali jagode nabiraš?«

»Tako, malo, Gospod,« pravi Eva. »Adam misli, da bi jih bilo treba vkuhati za zimo, rad jih je.«

»Kar posluži ta se,« pravi Gospod Bog, kajti Gospod Bog je dober. »Naberi si jagod, kolikor hočeš. Pa breskve tudi. In cimbare in slive, če jih imata z Adamom rada. Samo ene stvari bom prosil, da se ne dotikata. To je moj sadovnjak, z jabolki. Imam namreč poročila, da je jabolko letos malo in jih bodo na jesen dobro plačevali. Zato si le trgajta jagode, breskve in podobno, samo po jabolkih ne segajta.«

Ampak videli boste, kaj se je zgodilo. Eva ni rada jedla jabolka, Adam tudi ne. Komaj pa je Gospod Bog odšel, je Eva zagledala veliko kačo, kako leze naravnost proti njej. To je bil bova konstruktor. »Glejte si no, kaka pošast,« je zavpila Eva in pobrala kamen. »Zalučim ga vate, le počakaj, razbijem ti tvojo butico.« Tedaj pa se je kača obrnila in se splazila skozi plot na vrt z jabolkami. Eva pa je zlezla za njo čez plot. Tako sta se Eva in kača lovili precej časa. Eva se je jezila, kača pa se je plazila sem in tja, dokler ni Eva naposled pomerila in ji vrgla kamen.

Eva je bila spodobna ženka, ali na vse zadnje je bila le samo ženska. In kdo je kdaj videl, da bi kača ženska kaj zadela. Tako tudi Eva ni zadela kače, zato pa je zadela jabolano. In z jabolane je padlo veliko rdeče jabolko naravnost pred Evo.

»Glej, glej,« je zaklicala Eva, »jabolko.«

»Obstala je in ga dolgo gledala. «Nisem ga hotela sklatiti,« si je dejala, »ali ko je že padlo, ga ne morem obesiti nazaj na jabolano. Če ga pustim na tleh, pridejo prašiči in ga bodo požrli, pa je tako lepo, da ga je res škoda za prašičke.« In si ga je odgriznila košček.

»No, ni bogve kaj,« si je rekla. »Ravno vedna sem, ali ga bo Adam jedel.« Prinesla je jabolko Adamu, ki je ravno oral in mu ga je dala.

»Jabolk nimam rad, dekle,« pravi Adam. »Zakaj mi ne ponudiš česa, kar imam rad?«

»To se ve, ti jabolk nimam rad,« reče Eva. »Ti sploh nikoli nimaš rad tistega, kar ti dam jaz. Ti moraš vselej dolgo razmišljati, preden imaš kako stvar rad,« in Eva je zajokala in zatulila na vse grlo.

»Toda pojdi no, menda vendar ne boš jokala, dragica,« jo tolaži Adam. »Jaz sem se samo malo pošalil. Daj, da zagriznem.«

»Zdaj pa nalašče ne,« kriči Eva. »Ti si surov in prostaški, če hočeš vedeti, zatiraš me, ker sem samo uboga, mala, slaba ženska, ti pa si velik in močan mož. Ničesar ne dobiš.«

»Toda, srček, tako ne smeš govoriti,« jo miri Adam. »Kaj takega se vendar ne dela, noričica. Saj nisem mislil zares. Daj mi odgrizniti košček jabolka, pa ti bom kupil novo obleko.«

Naravno, kadar mož začne praviti ženi o novi obleki, mora biti pripravil: na najhujše. Eva je nehala jokati. Adam pa je pojedel jabolko in ji kupil novo obleko. Toda s tem ni bilo še vse končano.

Gospod Bog je videl Evo v novi obleki in je brž vedel, koliko je ura. Slišno se je raziezil, saj vendar ni vzel v službo človeka, da bi mu kradel jabolka. Raztrgal je kontrakt, ki ga je sklenil z Adamom ga izplačati in mu vzel osla, ki ga je bil Adam posodil. Adama in Evo na je izenal. In ni bilo dolgo, pa se je izvedelo o Adamu, da se dolji v pristanišču pogania za težko delo po šestdeset centov na dan.

Roald Bradford.

FILATELIJA

Kako znamke peremo

Pri občutljivih znamkah je časih že nekaj sekund dovolj, da se barva razleze in pokvari vse druge znamke v kopeli. Takšne zelo občutljive vrste znamk čistimo najbolje, če jih položimo s hrbtno na vlažno čunjo ali omočen papir, nekoliko pritismo in čakamo tako dolgo, da lahko odlepimo papir izpod njih. Potem s pinceto znamko dvignemo in položimo s sliko na čist pivnik ter poskusimo odstraniti še drobne kosce papirja, ki so od ovitka ostali. V teh primerih ne moremo vselej odločiti vsega lepila, zato moramo del lepila kar pustiti na njih, če nečemo tvegati, da znamke uničimo.

Med tem ko so bile skoraj vse znamke iz »dobrih starih časov« tiskane v solidnih barvah in jim vroča kopel ni prav nič škodovala, so skoraj vse lepe moderne znamke tiskane z anilinskimi barvami, ki so napravile zbiralcem že obilo škode in težav (zaradi svoje občutljivosti). Zlasti moramo paziti pri znamkah, ki so tiskane v karminu ali violičasti barvi. Nekateri priporočajo, da dodamo vodi, v kateri peremo občutljive znamke, nekoliko kisa, ki baje barve utrdi. Ta poizkus se časih obnese, časih pa tudi ne.

Zlasti je treba paziti na znamke na barvanem papirju. Teh ne smemo izpirati nikoli v vroči vodi, držati pa jn ne smemo tudi predolgo v mrzli vodi, ker barva poblede.

Prav tako moramo gledati tudi na znamke, ki so tiskane na krednem papirju. Med te štejemo tudi stare ruske znamke, ki imajo samo kredni pretisk. Nekateri prenesejo tudi daljšo kopel, druge pa (n. pr. portugalske in ruske) pa ne. Te moramo čistiti tako, da jih položimo narobe na vodo, sa-

mo toliko, da se papir premoči, slika sama pa ne sme postati mokra.

Kot splošno pravilo pri čiščenju znamk moramo upoštevati to-le:

Ne uporabljaj nikoli vroče vode, ker se v njej lahko barve uničijo in postane tudi papir znanke lomljiv. Tudi mlačne vode ne zlivaj nikoli na znamke, ampak nalij zmerom vodo in šele nanjo deni znamke.

Nikoli ne izpiraj vseh znamk skupaj brez izbiranja, ampak odloči najprej tiste znamke, za katere dobro veš, da se dajo oprati brez škode, od dvomljivih. Dvomljive znamke (rdeče, višnjeve, zelenkaste itd.) pa peri vsako barvo zase.

Znamke, ki so prilepljene na barvanem papirju, je treba posebej prati, ker ta papir pogosto izgubi barvo in preide barva na znamko. Kako grde so na primer znamke z nekdanjih avstrijskih spremnic, ki imajo zadaj še ves zelen odtisk spremničnega formularja.

Ne uporabljaj za pranje znamk nikoli posode, v kateri je bila malo prci milnica. Milnica pogosto učinkuje na barve zlasti na zeleno, ki se rada spremeni v modro in misli potem neizkušen zbiralec, da je odkril dragoceno znamko tiskano v napačni barvi. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da napravi kopel v milnici pri previdnem uporabljanju in znamkah, ki imajo trdne barve, naravno čudeže, če so znamke umazane.

Kako odstranimo madeže

Pri rahlih, mastnih madežih, ki jih nismo mogli odstraniti v kopeli ali pa z likalnikom in pivnikom, uporabljamo bencin. Bencin mora biti kemično čist! Uporabljamo ga splošno za čiščenje občutljivih znamk (s pomočjo čopiča), le pri znamkah, ki so tiskane v svetlostisku in še nekaterih drugih vrstah tiska, se moramo bencinu ogniti,

ker barvo razkroji. Sicer pa je pri vseh teh občutljivih znamkah v katalogu dano opozorilo, da jih ne smemo čistiti z bencinom.

Drug način, ki je priporočljiv, zlasti pri močnejših, mastnih madežih in oljnatih žigih, je v tem, da zmesamo ogljeno-kislo magnezijo z bencinom v gosto kašo in za nekaj trenutkov naneseemo na hrbtno stran znamke. Ko bencin izhlapi, se da magnezija brez težav odstraniti.

Za odstranjevanje madežev s črnilom je mnogo sredstev, ki pa žal skoraj vsa škodujejo znamkam. Ker obstoji vsako črnilo iz drugačnih sestavin, ni mogoče dati splošnega sredstva. Časih zadošča močan kis, citronova kislina ali kemično čist vinski cvet (pri anilinskih barvah). Nekateri uporabljajo tako imenovani »Tintentod«. Nikakor ni potrebno, da bi odstranjevali višnjeve ali črne črte s črnilom, ki jih pogosto dobimo na starih nemških znamkah. Teh črt ne bomo nikoli odstranili, ampak bomo samo pokvarili znamko. Črte in madeže črnila odstranjujemo samo tam kjer so nastali slučajno, samo recimo na robu znamke, ne pa tam, kjer so črte nadomestilo za žig. Tudi če pa teje ali oni znamki odstranimo sledove črnila, vendar ta znamka ne bo ohranila polne vrednosti, ker je delna ponaredba.

Da odstranimo sledove črtanja na znamkah, ki imajo že postni žig, nimamo nobenega zadovoljivega sredstva. To razvado črtanja rabljenih znamk opazimo pogosto na spremnicah, čeprav je protipravilna in nedopustna. Zelo rahle črte izginejo z mehko radirko, debelih črt pa navadno ne moremo odstraniti, ne da bi hkratu pokvarili to znamko.

Iz akvaristove torbe

O predhodnikih vretenčarjev in črnih molienizijah

V času jesenskega enakonočja se kaj radi spominjamo časov, ko nas je osrečila zala devica pomlad, ko so se zatem olitili gozdovi z nežnim zelenjem, se daljšal dan tja do kresa ter se rumeno klesje zibalo v rahlem vetriču; ko se je razpaljalo in razvijalo do polnega razkošja vodno živalstvo in rastlinstvo. Zalaj se spušča tiho čez hrib in plan pestra jesen, izvablja vijoličaste polleske iz narocja zemlje, pobarva žlabno grozdje, ki osvežuje s svojim sokom dušo in telo častilec svetega Petra po trkalopolnem, nad vse zanimivem poslu ob vodcah. V vodah je bilo v poletnih mesecih dovolj živeža, ribe so se mastile in bodo mrzle mesece prespale na globljih tihih mestih, mnoge se pa zarile v blato. Že v oktobru, vsakokrat pa v novembru se nam bodo zdele vode, v katerih je dotlej mrgolelo rib in drugih živalic, prazne in komur se bo zabotelo majhnih ribic, bo moral zajemati globlje med rastlinjem ali pa v rahlo blato.

Jeseni se drste naše potočne postrvi tja do začetka zime, ki je nam akvaristom manj priljubljena, saj nam povzroča mnogo skrbi glede rastlin in toplovdnih rib, ki jim je treba ogrevati vodo, a vendar je začetek zime tudi začetek vsakoletnega preporeda. Solnce se vrača z juga in že v januarju opazimo vpliv svetlobe, s koncem februarja pa tudi vpliv toplote na akvarije.

Tako se menjavajo toplota in mrz, tema in svetloba, od katerih je odvisen razvoj vsega onega življenja, katerega prvi sledovi nas popeljejo k vodom. Zal nam niso znani vsi členi v verigi rodovnika ži-

vesstva, njih ostanke je zmel zob časa, zato je veriga čisto prekinjena. Pa tudi škrgoustnice in ribe pljučarice so posamezni členi brez neposredne zveze. Riba se kakor znano najužji vretenčarji. Zatem slede žo omenjene škrgoustnice, brezočna, ob straneh stisnjena čvrsta bitja, ki imajo mesto kosčene ali hrustančaste hrbtnice le elastično hrbtnično struno. Dolgo si niso bili na jasno o nadaljnjem členu ki nižjemu živalstvu, ko je ruski prirodoslovec Kovalevski leta 1866 pri lénkah plaščarjev, ki so jih dotlej pristevali skupini mehkužcev, odkril dolgi rep s hrbtnično struno. Dočim zgrube mnogi plaščarji v nadaljnjem razvoju omenjeno struno, ki je predhodnica hrbtnice, ostane repatim plaščarjem ali apeudikularijam rep skozi vse življenje ter so prsto v vodah plavajoča bitja. Tu je torej po današnjem stanju znanosti začetek vretenčarjev, pri katerih je hrbtnica steber vsega trupa.

Ribice visoke razvojne stopnje so, kakor znano, naši živorodni zobokrapci s koščnim ogrođjem in živorodnostjo, ki je jamstvo za njihov varni obstanek, ker so ikre drstečih se rib izpostavljene raznim neizgodam, mladiči zobokrapov pa zapuste popolnoma razviti in okretni svojo mater. Zelo lepa vrsta med zobokrapci je Mollienisia velifera, zlasti so pa lepe črnopege ribe te vrste. Nekatero so kakor v črni baržun odete in so pravcati okras za akvarije. Naš odlični akvarist g. Bukovec je v posesti dveh parov takih ribic, ki so se ma tudi že razmnožile. Domovina jim je polotok Jukatana na ameriškem istmu med 12. in 20. vzporednikom. Riba zalajajo tudi k morski obali in mešano vodo, počitjuje se najbolje pri 25 stopinjah toplote pa tudi več.

(Citatelji ponedeljskega »Jutra« dobe pri piscu brezplačno zobokrape in rastline).

Po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, nas je zapustil za vedno, naš dobri sin, brat, svak in stric, gospod

SLAVKO SCHOTT

UČITELJ V POKOJU.

Nepozabnega pokojnika sprejmemo k zadnjemu počitku v ponedeljek 14. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Dilančeva ulica 7.

NOVO MESTO, 13. septembra 1936.

Zalujoče rodbine: SCHOTT, LAPANJE, SCHILDENFELD

Dekle z dna

Ljubljana, 13. septembra.

V nekem ljubljanskem javnem lokalu je nekdaj pripetil tale dogodek: pri mizi, ki je bila precej oddaljena od drugih, kjer so bili gostje, je sedel neki gospod popolnoma sam. V gostilni stopi dekle, na videz staro 12 let, z ovencami rožami in s košaro pomaranč. Hitro se ozre po lokalu, pa se podar naravnost k samevaločemu gospodu: »Kupite reče! Ali pa kako pomarančo!« Ker je bila umazana in zanemarljiva, da je zbuljala stud, je gospod odklonil. Teda postale je vsčijiva, začela ga je trepatjati po rami, ena pa se je z nevoljno kretajo obrnil proč. A ni se dala odgnati. Postavila se je predenj in ga gledala. Pravcat tip m'adoletne prostitutke. Moral jo je zgrda odpraviti!

Od sosednjih miz so ves prizor opazovali drugi gostje. Ko se je gospod vprašaje obrnil nanje, so zatrjevali: o, to je stara znanca po vseh javnih lokalih. Vi dš jo ob vsaki uri v kavarni v gostilni, v beznicah, kjer prodaja pomaranče, limone, cvetjce... Mat' za'eva od nj, da prinese čmrov denarja, pa naj ga dobi kakor hoče — Tako pripoveduje samo dekle.

Vobče je dekle, očitno duševno in telesno zaostalo, precej zgovorno. Ob njenem pripovedovanju se razgrne pred teboj strašna slika družine z dna. To dekle

ima dom, ima starš, toda bolje bi bilo zanjo in morda za marsikoga, s komur pride v stik, da jih ne bi imela. Pred leti jo je nekdo z'rabil, morala je v bolnišnico. Dognano je, da je bila okužena... Od tedaj gre po tej poti dalje. Ali je mogoče, da je ozdravela? In če ne, ali se zaveda tisti, ki jo nešteto krat vidijo po kavarnah in drugih javnih lokalih, kakšna nevarnost je ta nesrečnica za okolico? Saj jo vidijo merodajne osebe, saj jo poznajo zdravniki! Toda pomaranče prodajati je dovoljeno. Birokratizmu je zadoščeno. Saj ne gre za človeka, saj ne gre za družbo, ne za to, da bi se njene gnile rane zdravile — samo, da je čimprej rešen akt. Pozitivno je znano, da je bil primer javljen redišču že pred dvimi leti z vsemi nešteti podrobnostmi, ki so do dna pokvarile dušo in telo tega otroka. Toda dekle še vedno hodi okrog, akti o njej pa so že davno rešeni... Imamo moderno mladinsko zakonodajo, toda mladostnih delikventov in mladoletnih prostitutk je vedno več. Saj je dovolj, da vzamejo občestlasti zadevo na protoko! Pa hitro, je šlo toliko strank! Potem pa zaslišijo mater, ki izjavi, da se je dekle zadnje čase pokljšalo. In zadeva je rešena v obojestransko zadovoljnost. Saj nazadnje je vendarle najboljša, da ostane otrok v družini, tej osnovni celici človeške družbe, pri svojih starših, ki so naposled le najbolj naravni in zato najbolj vzgojitelji svojih otrok. Da je tudi pri nas že mnogo

teh celic gnilih, da je dosti staršev ničvrednih, o tem je bolje, da se ne govori. Rajši si zatismo očii, pa se hvalimo, kako zdrav in počten narod smo Slovenci in se zgražamo nad drugimi, ki puste svojo mladino propadati, kjer bodo »brezprizorni« ugonobili državo. Da se klajajo tudi pri nas cele skupine otrok po ulicah, da berajojo po hišah, da nosijo denar v razne »dobredelne« avtomate, to pregledamo. Saj smo se že navadili. Na papirju imamo vsaj deloma moderno urejeno socialno varstvo, toda v resnici je vse, kot je b'jo pod 50 ali 100 leti: v uradih vlada najbolj okosteli birokratizem, ki je zamemu sebi namen nikjer se ne upošteva živo življenje. Vsa pomoč je še vedno individualna milščina, ki človeka ponižuje in demoralizira.

Zato je res popolnoma v sistemu, da se zaradi primera, kot je zgoraj omenjen, nihče ne razburja, da ne skuša nihče »akta rešiti« do kraja. In vendar bi bilo danes nujno potr bno, da bi se us'novil prav za tako zanemarljiva mladoletna dekleta primeren zavod, kjer bi se naučile delati in se spriznale z rednim življenjem. Za dečke imamo vzgajališča, za moralno ogrožena dekleta, ki imata takšno življenje zanje v nekem smislu še mnogo hujše posledice kot za dečke, pa nimamo niti enega zavoda v vsej Sloveniji. Edino zaločišče za moralno ogrožena dekleta so Begunje, a tudi tja ne sprejmejo vsake, to se pravi tudi tam n'imajo mesta dekle.

ta, zlasti ne mladoletna, ki so samo šele »ogrožena«. Treba se je izkazati z deljivostjo, da ima dekle pravice do »vzgoje«. Če tam vzgoja ustreza to je pa veliko vprašanje za se. Poleg tega pa bi bilo treba premisliti, preden bi vtaknili mladoletna dekleta v Begunje, tudi ko bi njihovo bivanje tamkaj dosegalo svoj namen v smislu zahtev resnične socialne pomoči. Saj že ime samo vtisne dekletu pečat za vse življenje in ji marsikdaj uniči existenco in s tem povratek med dostojne ljudi. Poznam dekle, ki je delala najlepše sklepe, veselila se je na službo, a ko je delodajalka zvedela od dobrih ljudi, da je prišla njena bodča služkinja iz Begunje, je ni sprejela. »Take« ne more rabiti pri hiši. Kaj naj začne tako dekle? Ali ji ni odprta samo eno pot?

Nujno potrebno bi bil primereno urejen zavod, ki bi res ustrezal mnogo obetajočemu imenu »vzgajališče«, kjer bi taka dekleta »pozna« življenje tudi od druge strani, kjer bi se naučile ceniti pošteno delo, kjer bi se temeljito pripravila na primeren poklic. Tisti k imajo opravke s mladino, prihajajo do spoznanja, da je čedalje več družin, ki odpovedujejo svoje mo namenu na celi črti čijih ozračje je pravi strup za nedorasto mladino, zlasti za deklice. Ali naj bodo to bodče matere narodovega naraščanja? Ali se ne bo nihče zganil, da bi se tudi v tem pogledu kaj storilo »za narodov blagor«?